

Ese de dóue ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretiu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Roman'ia si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopésca. Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20, sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiulu publicatiuniloru se se anticipé

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

34, 209.

Noi Franciscu Iosifu antaiulu cu ajutoriulu grati ei lui Dumnedieu Imperatu alu Austriei, Rege apostólicu alu Ungariei, Boemiei, Dalmatiei, Croatiei, Slavoniei, Galitiei, si alu Lodomeriei s. a. Archiduce alu Austriei, Mareduce alu Cracoviei, Duce alu Lotaringiei, Salisburgului, Stiriei, Carintiei, Carniolei, si alu Bucovinei, alu Silesiei de susu si de josu, Mare principe alu Transilvaniei, Marchionu alu Moraviei Comite alu Habsburgului si alu Tiroliei s. a.

Comendamu memoriei notificandu cu acést'a tuturu caror'a se cuvine, cà Noi condusi de propensiune parintésca si de gratia catra credintiosii Nostri, cari apartienu la eparchi'a romana greco-orientala aradana, — dupa ce in urm'a alegerii preavenerabilului in Cristosu parinte Procopiu Ivacicoviciu, consiliariulu Nostru intimu in cele secrete, a fidelulu Nostru sinceru iubitu, de archiepiscopu metropolitu greco-orientalu romanu, si in urm'a preagratiósei intariri a acestei alegeri din partea Nóstra, devenindu in vacantia scaunulu episcopescu greco-orientalu aradanu, sinodulu acesteiasi eparchie romane greco-orientale aradane in sensulu articulului de lege IX. din anulu 1868. si alu ordinatiunei Nóstre regesci emanate pe bas'a acestui'a sub 28. Maiu 1869. s'au adunatu la 23. Noemvre 1873. in liber'a cetate a Nóstra Aradu, pentru a alege episcopu, si cu maioritata absoluta a voturiloru reprezentantiloru sinodali pre venerandulu Mironu Romanul archimandritu si consiliariu alu Nóstru regescu, iubitulu fidelu alu Nostru l'au alesu de adeveratu si legalu episcopu alu seu; ér sinodulu episcopescu greco-orientalu romanu aflandu acést'a alegere de conforma canóneloru bisericii, Ni-a venitu cu acea umilita rogare, ca aprobandu-o aceea, preagratiusu sè o intarimu: induplecandune voiosu la acést'a rogare, si luandu in gratiósá consideratiune nunumai viét'a nepatata a anumitului Mironu Romanul curatieni'a esemplara a moralei lui, distinsele merite ce si le-a castigatu si pana acum, neobosit'a si zelós'a implinire a detorintieloru sale si pe langa aceste autoritate si precelinti'a lui cunoscuta la toti cei din pregiurulu seu, asemene virtutile preclare si multele proprietati sufletesci si precelentie ale lui, cuvenite unui archiereu; ci considerandu totodata sciintiele lui emininte, desteritatea lui in conducerea trebiloru si modalitatea lui preintuitiva in pertractarea afaceriloru concrediute lui, nu altminte fidelitatea lui comprobata tot'deuna catra Noi si catra preanalt'a Nóstr'a Casa, precum si catra tiér'a Nóstra Ungari'a, catra constitutiunea si legile aceleia, in fine considerendu juramentulu depusu in manile Nóstre in modulu celu mai rigorosu si mai solenelu despre acést'a fidelitate, ce va sè o pastreze pentru totdeun'a: pe bas'a alegerii lui intimpinate de aplacidarea Nóstra pre Densulu cu scire segura cu dejudecare matura si cu

o binerecugetare a sufletulu, din plenitudinea potestati Nóstre, prin poterea dreptulu Nostru preanaltu l'amu intaritu preagratiusu si l'amu aprobatu in demnitatea sa episcopésca precumu cu acést'a ilu intarimu si aprobamu de episcopu greco-orientalu romanu alu Aradului.

Pre acél'a insusi dar lu-imputernicimu sè implinésca tóte functiunile episcopesci ale bisericei si religiunei sale, si pana candu — precumu asteptamu dela densulu cu tóta increderea — va remané in fidelitate indetorata catra Noi si catra preanalt'a Nóstra Casa, precum si catra tiér'a Nóstra Ungari'a, catra constitutiunea si legile acelei'a pana atunci liberu si in pace, fora nici o pedeca ori contradicere sè se folosésca in intrég'a sa diecesi de tóte usuantiele, drepturile, beneficiile si prerogativele ce-i compétu lui ca atarui'a, si acelea se le intrebuniteze si folosésca.

Intru a caror'a mai'mare crediamentu amu estradatu literile acestea provideute cu propri'a Nóstra subscriere si cu sigilulu mai mare pendinte prin manile sinceru iubitulu fidelu alu Nostru Spectabilulu si Magnificulu Augustinu Trefort, ministrulu Nostru ungaricu, de culte si instructiune publica, in capital'a Nóstra Buda-pest'a, la siepte Decembre anulu Domnului un'a mia optu sute si sieptediece si trei, ér alu Domnerei Nóstre in Ungari'a Boemi'a si altele alu dóuedieci si sieselea.

Franciscu Iosifu, m. p.
(L. S.)

Augustinu Trefort, m. p.

PROCOPIU.

Din mil'a lui Dumnedieu Archiepiscopu si Metropolitu alu Romaniloru de relegea greco-reseriténa din Transilvani'a si Ungari'a; Consiliariu intimu actuale de statu alu Maiestatii Sale C. R. Apostolice.

Deórace Cristosu adeveratulu Dumnedieulu nostru, carele in chipulu limbiloru de focu a trimisu din ceriu preasantulu Duhu preste santi sei Invetiacei si Apostoli, a asiediatu prin lege in sant'a s'a biserica trepte si cinuri mai inalte, alegendu mai nainte Apostoli. Episcopi si Pastori aceiasi santei sale biserici, dela carii indreptatorii bisericii lui Dumnedieu si pastorii turmei lui Cristosu pana si in diu'a de astadi prin primire unulu dela altulu s'au invrednicitu a se face partasi aceloru daruri si daruiri; si deórace prin alegerea Smereniei Nóstre ca a fostulu Episcopu alu Aradului de Archiepiscopu si Metropolitu alu romaniloru greco-orientali din Ungari'a si Transilvani'a, eparchi'a de Dumnedieu scutita a Aradului a remasu fara Archipastoriulu seu; éra detorinti'a chiemarii Nóstre metropolitane, carea dela Dumnedieu si dela Sant'a nóstra Biserica dreptredintiósá reseriténa, precumu si dela Maiestatea Sa cesaro-regésca si

apostolica Imperatul Austriei, Regele Ungariei si Marele Principe alu Transilvaniei **Franciscu Iosifu I.** ni este *Noue* incredintiata pentru romanii greco-orientali din Ungaria si Transilvania, poftesce dela *Noi* a ne ingrigi de Archierei pentru eparchiile metropoliei *Nostre*, si acelor a li dá Episcopi prin alegerea persónelor iubite de Dumnedieu, vrednice si inzestrate cu insusiri, ce se rece-ru la portarea jugului Evangelicescu, ca asia dreptu se se indrepteze cuventulu adevverului lui Dumnedieu: de acea dara *Noi* insine si cu Sinodulu nostru archierescu, avendu in vedere alegerea de episcopu seversita in sinodulu eparchiei Aradului la 12. Noembre, 1873. si facendu despre acést a multa cercare si ispitire in sinodulu nostru archierescu din 13. Noemvre, 1873, amu alesu si *Noi* cu o gura si cu o anima la o asia vrednicia Archierésca, si de Episcopu alu eparchiei Aradului pre preaiubitulu de Dumnedieu Archimandritu si Vicariu episcopescu in aceeasi eparchia a Aradului, parintele *Mironu Romanul*, avendu privintia la tari a lui cea de ortodocsa in credinti a si legea santei nostre dreptcredintiöse Bisericii apostolice reseritene, apoi la revn a si serguinti a lui pentru biseric a lui Dumnedieu si pentru mantuirea turmei lui Cristosu, precumu si la curatieni a vietii si a naravurilor lui, ce póte fi si turmei incredintiatae archipastoriei sale icón a faptelor bune crestinesci, nu altmítré fiindu *Noi* incredintiati si despre neclatit a si ferbintea lui credintia si alipire catra Maiestatea Sa cesaro-regésca si apostolica **Franciscu Iosifu I.** si catra atotpreanalt a Aceluiasi casa domnitória si in sfersitu despre revn a lui catra interesele atotpreanalte imperatesci si despre nisuinti a densului de a indemná la acestea si turm a siesi incredintiata; ér Maiestatea Sa cesaro-regésca si apostolica prin preanalt a resolutiune din 7. Decembre, 1873. s'au induratu a aprobá alegerea nostra si a intari preagratiusu de *Episcopu alu Aradului* pre acelasi parinte Archimandritu *Mironu Romanul*. *Noi* asiadara pre insusi acel a parinte Archimandritu cu puterea data *Noue* dela Dumnedieu chiamandu Darulu preasantului Duhu, in diu a de astadi l'amu hirotónitu de Episcopu alu *Aradului* si alu tienstururilor, orasielor si satelor tienstorie de acésta eparchia, rediamati fiindu pe fagaduit a credintia si alipire alui in fati a bisericeii cu cuventulu si in scrisu data, si nadajduindu fórté, cá acestea le va. si tiené nevetamatu, si mai alesu va-observá si catra Smereni a *Nostre* cinstirea, ascultarea si supunerea, ce se cade dupa canóne si dupa juramentulu depusu; de unde prin punerea manilor Smereniei *Nostre* cu darulu santului Duhu celui ce tóte le deseversiesce acelasi are pe sine vrednici a archierésca si ocarmuirea bisericii pomenitei Eparchiei a *Aradului*, precumu si daru si putere dupa ronduié l a santei nostre bisericeii dreptcredintiöse reseritene prin punerea manilor si prin rugatiuni a pune Cetitori, Cantareti, Ipodiaconi, Diaconi, Presbiteri deseversiti si Protopresbiteri in biseric e eparchiei Aradului, precuma si Igumeni in monastiri care se tienu de acea eparchia, si tóte cele ce lui ca unui Archiereu, carele dupa asiediamintele bisericesci este alesu si prin Maiestatea Sa cesaro-regésca preagratiusu intaritu si prin *Noi* santitu Episcopu, i se cuvinu, si i se cadu, ale face si implini intru zidirea turmei sale cei duhovnicesci dupa tipiculu santei maicii nostre bisericeii ortodocse reseritene. De acea dar *Voue* Iubitiloru Crestini din scutit a de Dumnedieu eparchia a Aradului, Preotiloru si Mireniloru de ori ce stare, de ori ce trépta si versta, Ve anunciamu prin acést a a *Nostre Gramata* pre Preasantitulu Domnu *Mironu Romanul* de Episcopu alu vostru, recomandendu: ca laudatu-acelua, ca Episcopului, Inveiatoriului si Pastoriului vostru, carele pórtá pe sine chipulu antaiului pastoriu, alu lui Isusu Cristosu Mantuitoriului,

se ve plecati bucuros si se-i aretati supunere si cinstire indetorata ca fi sufletesci, si se-i dati cu tóta voi a celea cuviintiöse pentru traiulu vietii lui.

S'a datu in resiedinti a *Nostre* archiepiscopo-metropolitana din Sibiu, la 13. Ianuariu anulu Domnului 1874.

(S. L.)
Susu pomenitulu smeritu
Archiepiscopu si Metropolitu
Procopiu Ivacicoviciu, m. p.

(Adevverintia pe dosulu Gramatei.)

Acésta Gramata metropolitana s'a publicatu in Biserica catedrala din Aradu.

Aradu in $\frac{3}{15}$. Februaru, 1874.

Nicolau Pope'a, m. p.
 Archimandritu si Vicariu Archiepiscopescu, Mandatariu metropolitann.

Introducerea Preasantiei Sale Episcopului Mironu Romanulu in scaunulu seu episcopescu alu Aradului.

Parintele mandatariu metropolitann, preacuviosulu archimandritu si vicariu archiepiscopescu Nicolau Pope'a sosi aici in Aradu inca in 1. Februaru a. c. spre a coresponde insemnatei sale insarcinari, de a introduce in scaunulu episcopescu pre anteu-alesulu episcopu diecesanu in restaurat a nostra metropolia romana.

Bine venita a fostu—dupa noi—acésta missiune pentru preameritatulu demnitaru bisericescu alu nostru si autoru alu „Vechei Metropolii“, cáci avuramu ocaziune de alu vedé, audí si cunósce mai bine nu numai noi cei ce sinceru l'amu stimatu si pana acuma, ci chiaru si acei frati ai nostri, cari, durere, pana aci, fora vin a lor, erau influintiati de informatiuni sinistre facia de Precuviosi a Sa.

Solemnitatea introducerii precum se scie din literile Escelentiei Sale, parintelui archiepiscopu si Metropolitu, publicate in Nr. 4. alu Luminei s'a inceputu in $\frac{3}{15}$. Februaru, carea este Duminec a lasatului de carne din a. c.

Deja la órele 10 a. m. biseric a catedrala erá inde-suita de ómeni. Erá acést a timpulu hotaritu pentru introducere.

Publiculu, ca nici odata, deja fórté de timpuriu se adunase la biseric a, asteptandu intrarea prima a episcopului nou in catedral a sa.

In chorurile, de a drépt a si steng a altariului, angagate cu vr'o trei dile nainte, postau frumósele dame, intocmai ca fetiórele din evangelia cu candelule, spre a intimpiná Mirele ce vine.

De a drépt a si steng a amvonului o multime de scaune pe care ocupau locu corpurile representative ale comitatului, orasiului justitiei, ostasimei, finantie si a.

Langa scaunulu archierescu, pre unu postamentu coloratu, erá asiediatu unu fotoliu si o mésa pentru mandatariulu metropolitann. In altariu erau imbracati in ornate bisericesci pentru liturgisire siese protopopi, patru preoti si unu protodiaconu.

Dupa o pauza si o linisce incordata, Prea Santi a Sa parintele episcopu, insocitu de mandatariulu metropolitann parintele archimandritu Nicolau Pope'a, sosi in sant a biseric a, si inpartasindu binecuventarea archierésca la toti, stete nainte usiloru imperatesci pe postamentulu verde. Chorulu teologiloru, dupa renduiéla, intóna „marirea archiereului“ ér preotii liturgisitori din altariu aducu ornatele archieresci pentru liturgisire, si imbraca pre noulu Episcopu. Privirile tuturor a erau indreptate asupra Preasantiei Sale, pre carele publiculu nostru pentru prim a data lu-vediu in costumu archiereescu.

De locu ce protodiaconulu rosti „asia sè lumineze lumin'a Ta inaintea ómeniloru etc.“ si parintele episcopu cu trichirile impartasi poporului binecuventarea archiere-ésca, — mandariulu metropolitanu, parintele archimandritu cu voce inalta rosti urmatori'a cuventare de introducere:

Preasantite Parinte Episcópe!

Preaonoratiloru Domni si Frati!

„Sunt mominte in viéti'a omenésca, pentru individi ca si pentru popóre intregi, in cari si unii si altii departanduse de ocupatiunile de preste di, imbraca haine de serbatória, pentruca schimbati in cugete si sentieminte, schimbati in fiinti'a loru intréga, se aduca lauda si multiamita lui Ddiu pentru o intemplare norocósa, pentru unu bine mare de care se facura partasi.

Unu astfelu de momentu este si celu de facia, in care fratii aradani respective credintiosii din eparchi'a Aradului, cu micu mare, din apropiere si din departare, imbracati in haine de serbatóre alergara la acésta santa biserică, pentruca se dea lauda, preamarire si multiamita Dumnedieului poteriloru, pentru unu evenimentu de mare insemnatate, pentru factic'a si canonic'a reintregire a scaunului episcopescu alu eparchiei Aradului. Unu evenimentu acest'a Domniloru, care se póte dice că este celu din taiu in dieces'a Aradului; unu evenimentu prin care dorintiele si aspiratiunile celoru betrani se aducu la indeplinire, nesuintiele si luptele celoru tineri se incoronédia cu rezultatele celemai imbucuratórie, si institutiunile nóstre cele nóue bisericesci 'si capeta a loru valóre adevérata.

Da Domniloru, parintii Dvóstra inca ar fí doritu din inima a se face partasi la o bucuria, cum e cea de astadi a filoru loru, dara ei nu o potura ajunge din caus'a vitregitatii timpuriloru acelor'a.

Si in adevéru, déca aruncamu o privire cátu de repede asupr'a aceloru timpuri nefericite, apoi trebuie se marturisimu, că trecutulu bisericeii nóstre din eparchi'a Aradului inca ne infacisiadia o icóna nu mai pucinu trista, de cum este a celoralalte eparchiei surori, de cum este chiar si a bisericeii mame, din Ardealu. Titlulu de astadi alu episcopiei Aradului, au nu ne documentédia acést'a pana la evidintia? Episcopi'a acést'a, au nu se numesce ea astadi: a Aradului, Oradii-mari, Ienopolei, Halmagiului si a partiloru adnesate din Banatu? Dara numirile acestea sunt numirile unoru episcopii apuse, titlele unoru episcopii venerabile, ce esistara in vechime, éra in urm'a impregiurariloru celoru viscolóse se stinsera, si credintiosii loru se vediura constrinsi mai pre urma asi cautá asilu si mangaiere la fratii loru din eparchi'a Aradului. Istori'a ne spune, că la Oradea-mare amu avutu episcopia, carea numai la inceputulu veacului 18-lea se stinsa de totu, fiindu Efremu episcopulu ei celu din urma, si că fratii nostri din acea eparchia remanendu orfani, si fiindu persecutati din tóte partile, mai pre urma si-aflara adapostirea la Episcopi'a Aradului. Nu din alte cause apusa si episcopi'a Ienopolei, ai carei credintiosi, precum si aceia ai Halmagiului, rupti de catra mate'a loru din Transilvani'a, se alipira éراسi de fratii loru din Aradu.

Éra incátu pentru partile anecsate din Banatu, cine se nu scie, că unele se tienura de vechi'a episcopia romana a Temisiórei, si altele de a Lipovei? Si asia potemu dice, că eparchi'a de astadi a Aradului, infiintiata pe la anulu 1695, este formata din mai multe episcopii apuse. Si acést'a este cu atátu mai durerosu pentru noi — privindu la acelea timpuri fatali, de óre-ce totu pe atunci si metropoli'a mama din Ardélú si-capetá loviturile de mórte, incátu tóte legaturele intre acést'a si episcopiele ei suffragane de mai nainte, legaturi naturali si canonice, se rupsera, si unitatea bisericeésca stravechia incetá cu totulu intre ele. Triste timpuri, neferieitu poporu!

Trecu multu, fórté multu pana candu, in mediloculu atátoru suferintie grele, candu totulu éra in agonia, — provedinti'a ddiéésca ne trimise pe scaunulu archierescu in Ardélú pre unu alu doilea Moisie, carele casi celu din taiu, cu poterea mintei si a inimei sale, despicandu marea, nu de apa, ci de negura si de intunerecu ce acoperéu biseric'a romaniloru, isbuti in fine a ne scóte la limanulu dorintieloru — la libertatea bisericeii. Acestu archiereu mare, fericitulu si pré demnulu de amintire archiepiscopu si Metropolitu Andreiu baronu de Siagun'a, sciú prin multe lupte si nevoi, a ni recascigá unitatea bisericeésca pierduta, autonomi'a si independinti'a bisericeii nóstre nationali, si a ne organísá astu-feliu, prin concursulu nostru, incátu ne facu possibili liber'a administrare a tuturoru afaceriloru nóstre bisericesci, scolari si fundationali.

Pe bas'a acestei organisatiuni canonice a constitutiunei nóstre celei tinere bisericesci, furamu norocosi a ne alege mai deunadi pre metropolitulu nostru, si totu pe bas'a acelei'a se indeplinesce acum si loculu vacantu de episcopu alu Aradului. Pentruca, cum se scie, prin inaintarea Escelentiei Sale fostulu episcopu alu eparchiei Aradului Procopiu Ivacicoviciu, la demnitatea de archiepiscopu si metropolitu alu nostru, devenindu scaunulu episcopescu alu eparchiei amintite in vacantia, venerabilulu sinodu eparchialu tienutu aici in Aradu in 11 Novembre a. tr. alésa de episcopu pre archimandritulu si vicariulu episcopescu alu acelei eparchiei, preacuviosulu parinte Mironu Romanu. Acésta alegere sinodala incuviintianduse din partea preasantitului sinodu archierescu, si aprobanduse si de catra Maiestatea Sa. ces. si reg. apostolica, preainaltiatulu nostru Imperatu si Rege Franciscu Iosifu I. prin preainalt'a resolutiune din 7. Decembre, 1873. susu laudatulu parinte archimandritu se chirotoni in 13 Ianuariu a. c. in Sibíiu, prin Escelenti'a Sa par. archieppu si metropolitu Procopiu, cu conclucrárea preasantiei sale parintelui episcopu alu Caransebesiului Ioanu Popasu, intru archiereu deplinu, provediendu-se cu gramat'a metropolitana si investinduse astfelu cu jurisdictiunea episcopésca pentru dieces'a Aradului, éra cu introducerea factica a preasantiei sale noului episcopu in eparchi'a sa, binevoi Escelenti'a Sa par. archieppu si metropolitu a me insarciná pre mine.

Fiindu deci onoratu cu acésta misiune destinsa, ca mandariulu metropolitanu, mi-iau voia a dá cetire respectiveloru scripte, si adeva mandatulu metropolitanu, diplómei imperiali-regali, si gramatei metropolitane. (Urmédia cetirea scriptelor amintite, si introducerea noului episcopu in scaunu.)

Éta dloru, scaunulu episcopescu alu eparchiei Aradului in facta reintregitu! Éta dloru, că biseric'a si-aflá mirele, si eparchi'a episcopulu seu, nu impusu de nimeni, ci alesu de dvóstra, nu dupa o asteptare indelungata, ci nici preste trei luni deplinu, — nu pre unu strainn de nationalitate, ci pre unu fiu si frate alu dvóstra, din sinulu poporului!

Mai nainte dloru, eparchi'a Aradului in sa trebuia se astepte timpu indelungatu, de multe ori ani intregi pana ce se reintregea, devenindu in vacantia. Ba istori'a ne spune, că odata 9 ani de dile, dupa necredintiosulu Martinovicu remasa ea fora episcopu. Cánta dauna pentru biserică, fiindu lipsita atát'a timpu de archipastoriulu seu!

Mai nainte dloru, eparchi'a Aradului inca si-primia episcopii din manile celoru straini de nationalitatea nóstra romana, fora nici unu concursu séu influentia legala a clerului si poporului eparchialu, prin denumire. Ba cei mai multi dintre acei episcopi, — dealtmintre póte buni si zelosi—erau si insisi straini de sange si limba, straini de datinile si obiceiurile credintiosiloru eparchiali. Cánte

neplaceri si scârbe nu se nasceau demulteorî din atari impregiurari, pentru eparchiali? Era astadi, astadi se suie pe scaunulu archierescu acel'a, pre carele insive l'ati alesu, din increderea comuna, din vointi'a libera. Ce mangaiere acést'a in asemanare cu neplacerile de odiniora!

Mai nainte dloru episcopii dvóstra, cu o mica exceptiune, erau persóne totu necunoscuté, ale caror'a aplecari, cualificatiune si conduita nu le scia-ti de locu. Era astadi, la trépt'a episcopésca se inaltia unu barbatu, pre care l'ati cunoscutu din pruncia, fiindu-cà a fostu alu dvóstra, fiulu poporului eparchialu, carele a traitu aici la episcopia, sub ochii dvóstra, trecandu din trépta in trépta, cascigandu-si si inmultiandu-si cunoscintiele teoretice si practice, si pregatinduse anumitu pentru inalt'a chiamare episcopésca, observanduse astufeliu ordinea canonice ieratica.

Éta dloru statutulu organicu, cà daca se intrebuintiédia bine, fructele salutarie nu potu remanea inderetru; precumu din contra, daca elu se intrebuintiédia reu, pericolulu póte fi si mai mare decâtu sub absolutismu.

Prea stimatiloru Domni!

Inalta cu adeveratu si frumósa este chiamarea episcopésca; dara eu dicu, cà pre câtu de inalta si frumósa, pre atât'a de grea este ea totuodata. Pentru-cà „episcopii sunt lumin'a lumii; lumin'a loru asia trebue se luminedie inaintea ómeniloru, ca vediendu faptele loru cele bune, se marésca pre tatalu din ceriuri.“ Aici se cuprinde totulu, totulu se cuprinde in aceste cuvinte ale scripturei; pentru-cà aici se cere dela unu episcopu mai antaiu lumina, nu ca sè se ascunda, ci ca se luminedie tuturoru, si alu doilea se ceru fapte, pre care se le urmedie toti ómenii. Episcopii dara au se fie esemplari de virtute; ei au se premérga cu esemplulu celu bunu in tóte, nunumai cu cuventulu ci si cu fapt'a. Si acést'a este fórté greu; la acést'a se cere o resignatiune deseversita, pentruce si potemu dice: cà numai acelu episcopu care cunósce acést'a greutate a chiamarei sale, o imbraca cu demnitate, adeca nu pentru sine, ci pentru biserica; éra celu ce nu o cunósce, si nu o simte, acel'a nu o imbraca cu demnitate, pentru-cà nu o imbraca pentru biserica, ci pentru sine si interesele sale personali.

Preasanti'a sa parintele episcopu alu dvóstra, a marturisu insusi greutatea sarcinei ce o luà asupr'a-si la hirotonire, semnu invederatu, cà preasanti'a sa o cunósce pe deplinu si e petrunku pana la inima despre insemnatatea misiunii sale. Primiti-lu deci dloru cu bucuria, imbracisiatu-lu cu caldura si intimpinatu-lu pre preasanti'a sa cu iubire fiiésca pe tóte cararile activitatii sale archieresci, pentru-cà numai asia i-va fi cu potintia a conduce eparchi'a spre indestulirea si binele comunu!

Prea santite parinte Episcopópe!

Candu la hirotonire in Sibiuu, ai bine voitu a accentuá sarcinile cele multe si grele impreunate cu oficiulu episcopescu, ai adausu totu odata, cà sarcinile aceste Tise inlesnira multu prin constitutiunea bisericesca canonica, restituita prin marele Andreiu.

Asia este preasantite, dar se nu uitamu, cà mai este inca o sarcina, cea mai grea intre tóte, cea mai grea decâtu tóte luate laolalta, si acést'a este: greutatea cea apesatóre a inimei, causata chiar prin implinirea detorintieloru. O greutate acést'a, de care nici unu barbatu de positiune inalta, iubitoriu de adeveru, si nici chiar marele Andreiu, nu a fostu scutitu. Unu episcopu are „se invetie, se mustre se spuna adeverulu cu vreme si fora de vreme“ — si acést'a nu tuturoru este placutu, ba de cele mai multe ori trage ura dupa sine pentru respectivulu. Deie-Ti Ddieu preasantite, tari'a inimei, pentru-ca se poti purtá si acést'a sarcina, — deie-Ti Ddieu virtute pentru ca se

poti purtá tóte sarcinile archieresci, si astfeliu invingandu-le deplinu, se poti pastori indelungu biserice'a lui Cristosu spre marirea lui Ddieu si fericirea clerului si poporului eparchialu!“

Vorbirea acést'a escelenta a parintelui archimandritu si mandatariu metropolitanu, carea fu ascultata cu cea mai mare atentiune din partea publicului, a cuceritu inimile tuturor'a si a lasatu o suvenire nestérsa si dulce pentru totudeun'a in Aradu; publiculu la ascultarea acesteia vorbiri pre langa afectele de bucuria au fostu cuprinsu si de afectele intristarei, càci parintele archimandritu fece pe scurtu istoriculu episcopiei Aradului, care mai multu ne infacisiedia o icóna trista. Parintele archimandritu N. Pope'a, pana aci prea pucinu cunoscutu naintea poporului din eparchi'a Aradului, prin vorbirea sa, a castigatu pe deplinu simpathiele tuturoru eparchiotiloru nostri. Meritele acestui barbatu mare in biserice'a nóstra, déca pana aci nu au fostu recunoscute, astadi este timpulu candu ele trebue se fie apretiuite dupa adeverat'a loru valóre, si avemu firma convinctiune cà celu pucinu biserice'a nóstra i va fi cu recunoscintia.

Sfersinduse vorbirea de introducere a mandatariulu metropolitanu, Preasanti'a Sa dlu Episcopu, din scaunulu archierescu, adreséza urmatóriele cuvinte pastorale fiiloru sei sufletesci:

In numele Tatalui si alu Fiiului si alu santului Duchu!

„Cu fric'a lui Dumnedieu, cu credintia si cu dragoste me plecu naintea prevedintiei dumnedieesci, carea dupa sufragiulu clerului si alu poporului eparchiei aradane, prin preasantitulu sinodu episcopescu alu provinciei nóstre metropolitane m'a chiamatu la scaunulu acést'a episcopescu, ca se portu jugulu evangelicescu de a pasce cu cuventulu lui Dumnedieu turm'a concrediuta mie, si a guverná apostolescu in Domnulu eparchi'a de Dumnedieu scutita a Aradului.

Multe si grele au fostu totdeun'a sarcinile unui archipastoriu; dar mai multe si mai grele sunt ele acumu, candu cu reintrarea in viétia a institutiuniloru vechi canonice, cari prin valorile timpuriloru vitrige erau delaturate, in administratiunea bisericesca se semte mai multu de câtu ori-candu necesitatea, de a se aduná si a se pune in lucrare armoniósca tóte poterile spirituali si materiali ale crestiniloru, spre a se consolidá noulu nostru Sionu intru folosulu sufletescu alu crestiniloru, si spre marirea numelui lui Dumnedieu.

Tragendu séma la sarcinile grele ale unui Archiereu, si ponendu-mi in cumpena preamarginitele mele poteri: ar trebui se stau aici de totu uimitu sub presiunea celoru mai incordate ingrigiri, déca nu ásiu avé radiemulu puternicu: credinti'a mea in preabunulu Dumnedieu, a carui'a portare de grige m'a petrecutu in tóte dilele vietii mele, si déca nu ásiu avé deplina incredere in maturitatea, in zelulu si in bunavointi'a clerului si a poporului eparchialu, care e chiamatu a mespriginí deadreptulu si prin reprezentantii sei in administrarea trebiloru eparchiali.

De mi-ar si lipsí celea lalte multe indemnuri ale ferbintei mele iubiri catra clerulu si poporulu eparchiei acesteia: insasi solenitatea dilei de astadi, concursulu acést'a maretiu alu clerului si poporului eparchialu, e de ajunsu spre a face: ca in momentul acést'a sè se bucure sufletulu meu in Domnulu, carele m'a imbracatu in vestmentulu mentuirei si cu hain'a veseliei m'a imbracatu; carele mi-a datu mie poporu alesu, poporu iubit, cu care se potu lucrá in buna intielegere spre binele santiei nóstre biserici.

Temeiulu la prosperarea trebiloru nóstre bisericesci in nou'a stare a lucruriloru este depusu in statutulu no-

stru organicu claditu pe asiediamentele canonice ale bisericii ortodocse. Avemu dar prim'a detorintia, sè ni-lu pastramu bine tesaurulu acest'a scumpu; sè-lu folosimu cu frie'a lui Dumnedieu, in buna contielegere fratiésca; sè lapedamu din biseric'a lui Cristosu tôte interesele personali; sè ni intrunimu tôte poterile si sè ni concentramu tóta lucrarea numai spre binele comunu alu societatii nòstre, si spre marirea lui Dumnedieu.

In vietuirea nòstra ca crestini adevèrati avemu sè remanemu totudeun'a credintiosi asiediaminteloru canonice ale bisericii universali; sè ni pastramu cu scumpetate ritulu si traditiunile nòstre dupa adevèrat'a ortodocsia; sè sporimu in tôte celea bune si de folosu sufletului, dupa invetiatur'a evangheliei si dupa indrumarea canóneloru, ferindune de inointuri, cari aru poté schimbá prototipulu santei nòstre bisericii resaritene.

Credinti'a nòstra catra Maiestatea Sa domnitoriulu Imperatu si Regele nostru Franciscu Iosifu I. si catra preanalt'a casa domnitoria habsburgo-lotaringica, o vomu pastrá pentru totdeun'a ca pre cea mai frumòsa virtute cetatienésca, sciindu fórte bine: cà autonomi'a bisericii nòstre, pacea din launtru, corelatiunile bune catra alte biserici, asiediamintele nòstre liberali si tóta bunastarea bisericii nòstre nationali dupa Dumnedieu avemu de a o multiamí mai multu inimei celei preaparintesci a monarhului nostru.

Ca patrioti buni trebue sè fimu cu credintia catra legile fundamentali ale patriei nòstre comune; sè fimu cu supunere si ascultare catra legile, ce sunt in viétia; sè fimu loiali facia cu inaltulu guvern alu Maiestatii Sale cesaregesi si apostolice; sè damu posibil'a spriginire organeloru publice in trebile administrative ale statului; cu concetatiunii nostri de ori-ce limba séu religiune se traimu in pace si in dragoste crestinésca, considerandu-i pre ei ca pre deaprópele nostru, pre care Cristosu ne a invetiaturu se-lu iubimu ca pre noi insine.

Èra in celea din launtru ale eparchiei nòstre avemu sè lucramu din respoteri spre regularea parochieloru, spre dotatiuneá cuviintòsa a preotimei si a invetiatoriloru, dela cari se astépta luminarea poporului; spre reorganizarea instituteloru nòstre de crescere, teologicu si preparandialu; spre latirea culturai clerului si a invetiatoriloru; spre pastrarea caracterului confesionalu alu scòleloru nòstre poporali si cu tôte acestea spre cultur'a intelectuala si moralá a poporului basata pe adevèrurile evangheliei.

Fericitu me voiu simti: déca dupa darulu lui Dumnedieu si dupa conclucarea iubitului cleru si poporu eparchialu voiu vedé fructele salutarii ale archipastoriei mele in progresarea trebiloru nòstre bisericesci si scolastice, spre edificarea sufletésca a poporului; èr ca acést'a se o potu ajunge, cuventulu meu celu dinteiu pastoralu, care din scaunulu archierescu lu-indreptu catra iubitulu cleru si poporu alu eparchiei mele este: ca sè ve rogu iubiteloru! se traiti intre voi in iubire fratiésca si in buna contielegere in tôte celea folositoria; sè-mi daruiti iubirea si increderea, cu carea sum din partea mea catra voi toti, si prin conlucare zelòsa se me ajutorati in toti pasii mei, cari ii voiu intreprinde spre binele eparchiei mele, si preste totu spre folosulu santei nòstre bisericii.

Darulu Domnului nostru Isusu Cristosu, si dragostea lui Dumnedieu Tatalu, si impreunarea Santului Duchu se fia cu voi cu toti!

Èr Tu Preacuviosè si Preavenerate Parinte Archimandrite, Mandatariu alu Preasantitului, stapenu, Archiepiscopu si Metropolitu alu nostru! du Escelentiei Sale aceluasi metropolitu alu nostru multiamirile mele ferbinte pentru parintésca ingrigire si pentru multele ostanele, ce le a avutu la indeplinirea acestui scaunu episcopescu,

si primesce si Preacuvios'a, Ta pentru ostanelele avute in acésta misiune multiamit'a-mi cordiala."

Dupa sant'a liturgia, la care a pontificatu Preasanti'a Sa dlu Episcopu, numerose deputatiuni din tôte partile, se presentara in sal'a resiedintiei episcopesci, depunendu omagie de supunere fiésca archipastoriului loru sufletescu si felicitarile cordiali pentru inaltierea Preasantiei Sale la trépt'a de archiereu; intre care nu potemu a nu aminti cu deosebire tractulu protopresviteralu alu Siriei, in frunte cu demnulu seu protopresviteru Georgiu Vasileviciu, mai departe Comunitatea Covasintiu in frunte cu zelosulu seu notariu Iosifu Codreanu, si reprezentantii dela Oradea-mare, care presentara iubitului parinte archipastoriu nou, donuri pretiòse, ca dovèda eclatanta despre fiésca loru iubire si devotamentu. Apoi au urmatu unu prandiu stralucitu, la care au fostu apròpe 200 persòne in dòue despartieminte. De sine se intielege, cà la asta ocaziune n'au lipsitu nici toastele, intre care merita a se aminti cu preferintia, toastele. Prea Santiei Sale parintelui episcopu pentru Maiestatile sale, Regele, Regin'a si cas'a domnitoria; pentru Escelenti'a Sa parintele Archiepiscopu si Metropolitu; pentru guvernulu tierii, ostasimea regulata si aoperatorii de tiéra; mai departe toastulu rostitu cu multa elocintia a mandatariului metropolitanu, pentru sanetatea parintelui episcopu Mironu Romanulu; toastulu Dlui I. P. Deseanu intru sanetatea parintelui mandatariu metropolitanu, in care trecutulu si meritele binemeritalului nostru demnitaru bisericescu cu celea mai vij trasuri fusera delineate; au mai toastatu protopresviterulu Constantinu Gurbanu, apoi Mihaiu Sturz'a si. a. si. a.

Si cu acésta festivitate s'a inchiaturu si actulu introducerei faprice a Preasantiei Sale Episcopului Mironu Romanulu, carui'a din inima curata i uramu: ca bunulu Ddieu sè ni-lu tiena spre binele bisericeii si alu natiunei nòstre „in pace, intregu, cinstitu, sanetosu, intru dile indelungate, dreptu indreptandu cuventulu adevèrului;“ sè fia facie luminatoria a bisericeii, icóna via de viétia crestina evanghelica, parinte adevèratu alu poporului, aparatoriu neobositu si intieptu alu drepturiloru lui, *anghira tare si nemisicata* in midiloculu multeloru tempestati amenintatòrie ale acelu poporu din care s'a nascutu, intre care a crescutu si prin care deveni alesu de archipastoriu.

Biseric'a.

Multe lucruri menunte au lasatu neinsemnate coevii; apoi progneratiunile mai indepartate au splicatu acele lucruri dupa combinatiune bine ori reu. — Asia in constructiunea intrinseca a bisericeloru, scaunele in biseric'a orientala, cari odinióra se conferau celoru mai betrani, nepotintiosi, mai meritati, uneori se facéu si obiectu de licitatiune, si asta modalitate mi se pare s'a cercelatu si prin auctoritatea bisericesca.

Aici in Aradu pe timpul acél'a, candu trebile bisericeii catedrale le administrá comun'a dela biseric'a serbésca, cu eschiderea faprica a romaniloru, precum se póte conchide din testamentulu unui Georgeviciu, erau scaune si familiare, dar cine primiá scaunulu, trebuia se faca ceva donatiune pe sém'a bisericeii. Èra deci donatiune impura, apoi mai tardiu, dupa ce romanii sub conducerea lui T. Serbu, notariulu civicu, au reocupatu economi'a bisericeii catedrale, s'au luat in socotintia meritulu personalu, — dara s'au tienutu si licitatiuni. Usus incertus arbitrativus.

In timpul presiedintiei mele in adunarile bisericesci mi a venit la mana unu intimatu de cuprinsulu, cà scaunele bisericesci, ca lucruri sacrate, nu potu fi obiectulu licitatiunii. Dupa cum am combinatu inceputulu scaune-

loru și starea bisericeii, în adunare am comandatu o cale midilocia, și s'a primitu ca de principiu după daruirea făcută pe sém'a bisericeii, sè se iee în socotintia meritulu și precum se pare a betranetieloru și nepotintii; apoi pe langa aceste sè se întrebe respectivulu, déca voiesce scaunu? și câtu mai voiesce se daruiesca bisericeii? Asia-dara donatiune impura.

La acésta chipsuire am devenitu căci Cristosu scosut și alungatu fiindu din Sinagoga se adună cu ai sei în locuri ascunse, unde totu insulu standu ascultá invetiatur'a și rogatiunile. Mai tardiu în aceea dimensiune latinduse creștinismulu, s'au claditu bisericeii, la începutu simple apoi după gustulu credintiosiloru, care după tieri erá variu, și după recerintiele timpului, s'au introdusu ornamente, între acele și scaunele.

Fundamentulu formei-ornamenteloru póte se aiba și partea sa canonică, dara la începutu a fostu celu mai susu eneratu, demustra form'a varia în bisericea resariténa și apuséna, macar că atunci erá un'a.

Scaunulu, de origine nu e ornamentu, podóba, ci necesitate, ajutoriu pentru betrani, bolnavi, nepotintiosi, cari nu potú stá lungu timpu în petióre.

Începutulu creștinismulu a fostu seracu. Scaune, nu individii, ci comunele au facutu pe spese comuue ca proprietate a bisericeii. Crescundu numerulu creștiniloru, creșcea și a neputintiosiloru. Observandu-se necuvenintia, că multi în putere de a stá, ocupandu scaune, scaunele cele pucine în bisericea orientala pe langa pereți, nu ajungéu neputintiosiloru: s'a vediatu necesitatea a asecurá pe cei neputintiosi, asia pentru acestia se asemnau scaune anumite.

Déca în legile regatulu Ungariei dela începutulu secolulu XI. vom ceti multimea de mandate privitórie la umblarea în biserică, póte cineva veni la cugetulu, că creștinii n'au umblatu la biserică, scaunele nu li-au fostu necesarie, ce ar fi contrariu opiniunei mele în privintia originii scauneloru, ba premitiendu că eu vorbescu despre primitiv'a introducere a scauneloru, candu creștinii erau catra biserică atrasi prin instinctulu religiosu — tocmai din acele deducu că legile amintite nu întielegu pe acei creștini, cari liberu au primitu creștinismulu, ci pe unguri, cari numai prin S. Stefanu au fostu siliti alu primí.

După cele premise resaru dóue întrebatiuni:

Un'a din punctu de vedere a folosului, óre este mai folositórie licitatiunea scauneloru séu preferintia meriteloru, și a slăbitiunei?

Alt'a din punctu de vedere a obligamentulu, și a dreptatii.

Prim'a e deslegata în origiunea scauneloru tocmai déca acele nu s'ar privi ca lucru sacratu a bisericeii, căci déca bisericea seraca a fostu, este și adi ajutata prin daruirile, beneficiile credintiosiloru fora alta resplata, decâtu dóra în casulu mortii, îngropatiunea aprópe de biserică, séu în casulu betranetieloru, slăbitiunei, unu scaunu; apoi betranetiele și slăbitiunea adi tocma asia merita privintia, ca odinóra, altucum nu sciú licitatiunile împórtă atât'a câtu daruirile creștiniloru și respectarea meriteloru.

Din punctu de vedere a dreptatii inea mai convine donatiune impura, adeca privintia meriteloru și a daruirei noue, decâtu licitatiunea: căci multe daruri au fostu concomitate de ceva condițiune, cum a fostu, d. e. alui Georgeviciu, care în viétia a daruitu clopotulu celu mare, care pentru bisericea catedrala nou edificata în an. 1863 de nóu s'a tornatu, éra în casulu mortii a lasatu mi se pare 500 fl. adaugandu că scaunulu femeiescu atunci folositu de familia, se remana la familia pe langa adausu, că din familia cine va primí scaunulu, pentru acel'a se faca nóua daruire pe sém'a bisericeii. Acuma, déca bise-

ric'a primesce legatulu, séu beneficiulu ori cum legatu de ceva condițiune, prin ace'a s'a obligatu a implini și condițiunea.

Ací e vórba numai de principiu, observandu că, dela aplicarea rationala a acestui'a póte multu aterná bunastarea bisericeii, căci au fostu creștini sunt și adi, — avemu esemple, — și vor fi, cari în starea avuta facu daruri însemnate, dara fiinducă venitoriulu nu aterna dela noi, cî dela provedintia, — la betranetie deveniti în stare de compatimitu, candu ar avea lipsa de scaune, sunt siliti a stá séu a siedé langa pitiórele altor'a, asia esemplu nu va indemná pe creștini la daruri.

Lucrulu e neinsemnatu, dar din respectulu causei bisericescii merita mai seriósa atentiune.

Arcost.

ODA

CATRA

ILLUSTRITATEA SA DOMNULU MIRONU ROMANULU

Episcopulu greco-orientalu alu Aradului-Oradii-Mari
Halmagiului-Ienopoliei și a partiloru anessate, consilieriu regescu

in semnu de profunda reverintia

CU OCASIUNEA SOLENITATII DE INSTALARE

DECATRA

JUNIMEA ROMANA GRECO-ORIENTALA STUDIOSA IN
ORADEA-MARE.

Domnulu vecinicieii cu întieptiune
Si-a depinsu puterea 'n marétia minune,
Creandu din nimica totulu maestosu;
Si cu mana tare tóte le direge;
Nici iadulu nu póte peste sant'a-i lege;
Totulu ei sè pléca de susu pana diosu.

La plinirea vremei p'ale lumii maluri
A diditu cetatea cu eterne valuri
Prin ce se unesce pamentulu cu ceriu.
Bas'a sa-e conceptulu: adeveru-lumina!
Domnulu, candu arata vointia divina,
Descopere 'n taine adencu-i misteriu.

Candu în visulu mintii aparú taine tóte,
Câte 'n nefinire esistu intrupate
Observandu alu santei legi duratu eternu,
Schintea suprema versata 'n tierina
Nici candu n'a petrunde tain'a cea divina,
Carei toti ingenii se 'nchinu, se prosternu.

Sionulu prin taine cu timpu infloresce
Spre marirea celui, care lu-adumbresce
Su-aripi nevediate și grele de daru.
Voiosu adi Sione! misica-a tale strune!
A Ceriului gloria pe ele resune,
Că-a trimisu unu Geniu, la santu-ti altaru.

Sentita-a fostu lips'a d'unu Geniu ce scie
Portá 'n frunte crucea. Viersu de bucuria
Din zenitu sunatu-a stingendu lungu-ti doru:
Mirele ti-vine 'mbracatu cu marire,
Insocitu de Muse, ce 'n mistice lire
Spunu, că-duce 'n bracia-alu binelui isvoru,

Dupa dile grele vinu dile senine.
A dorintiei tale profunde suspine.
Au ecou la tronulu de minti necuprinsu.
Si éca favorulu manei creatórie:
P'azuru-ti s' ivesce unu mai veselu sóre;
Prim'a-ver'a hain'a pe plaiu-ti 'si-a'ntinsu.

Er' a ta multime, cu dorulu rapita
La viétia lina si mai multiamita,
Esi de sub norulu grelei áseptari;
Pastoriulu sub scutulu carui va renasce,
Cu anima clara, blandu vine-a-o pasce
Cu amoru, dreptate, ceresci inspirari.

D'acum tie templu, nascutu prin minune,
Desface-se-o era de dile mai bune
Ni sioptesce vócea timpului presentu.
Este profetia de taine divine . . .
Pe cari viitoriulu sub velu-i le tiene;
Peste tine plana ochiulu celu prè-santu.

Saltandu cu spiritulu pornesce 'n miscare
Ale tale strune, luate sonóre,
Umplendu orisontulu cu imnulu solenu:
Ceriulu sè conduca alui Mironu urme.
Securu, spre salutea multu iubitei turme,
— In multi ani ferice!—p'acestu santu terenu.

Nobile barbate! ajunsu-ai la tinta!
Este multu fromosa carier'a santa
Tie destinata din secli de Dieu.
Alesu-si-a Domnulu alesii in lume!
Cà daru va sè verşe pe tóte-a loru nrme.
Si 'ntre-acei ai loculn, Mirone-Archiereu!

Fia-Ti pasii voi'a Treimeii divine!
Atunci alu Teu nume in piepturi romane
Eterna vietia si-va castigá;
Atunci, Dieces'a-adiata de sórte
Spre bine intórsa, placutu va sè pórte
P'armonii de harfe suvenirea Ta!

Asta-di ea 'ncaldita de dulcea sperantia,
Tienteza 'ncantata ochii la-a Ta fatia.
Cantandu d'uuu mai mandru prospectu venitoriu,
Ah! nainte dara! si-urm'a- Ti pastorésca
Flori de nemorire, lauri au s'o 'nvésca,
Cà-ci ai de Protectoru naltulu Creatoriu!

In fine primesce, Illustre Parinte,
Salutarea scósa din animi fierbinte
A flórei natiunei, ce-cu voci intimi,
Ti-uréza: Viétia lunga 'n fericire
Spre a ginteii fala, a chieseii marire!
Si spre bucuri'a plapandei junimi!

Obieptiuni si respunsuri dogmatice.

1. Dogm'a despre icónele sante.

Ícónele, care se facu in biseric'a a tóta lumea (catolica), au inceputulu si fundamentulu seu in ddieescile scripturi, vedi cartea numerilor Cap. 21; cartea esiroi C. 3. 12. 17. 25. 26. 28 si 31; cartea III. imperat. c. 6; catra Corinteni I. C. 1. v. 4., a judecatoriloru israilteni c. 6; Ezechielu C. 1; Danielu c. 2.

Obieptiunea I. — Nu e iertatu nóue a face chipuri, asia dara nu e iertatu nici icóne a face.

Respunsu. Aicia e vorb'a despre facia si nu despre chipuri càci alt'a e faci'a, si alt'a chipulu. Chipulu dupa st. apost. Pavelu e nimica, càci inchipuesce pre atare Ddiu, carele nu esista;

éra icón'a representa ceva adeverat, càci cea alui Cristosu reprezenta pre Cristosu adevratulu Ddiu alu nostru, a nascatórei pre adeverat'a nascatóre de Ddiu; si asia mai departe.

Obiept. II. Déca Ddiu a opritu a face chipuri, de ce au facutu israiltenii sicriulu, chivotulu, heruvimii si alte fecie?

Resp. Au facutu acést'a dupa demandatiunea lui Ddiu; insa in testamentulu vechiu s'au aflatu icóne, care Ddiu nu le a demandatu si totusi sunt ertate, càci s'au facutu intru marirea lui Ddiu.

Obiept. III. Cumca Ddiu a opritu a face chipuri, aceea scimu; insa cine a demandatu a se face icóne?

Resp. Cristosu apostoliloru sei prin presentarea feciei sale in stergura; apostolii prin icón'a nascatórei de Ddiu de dupa ap. Luc'a; si apoi dreptu maritórea biseric'a.

Obiept. IV. Si déca e ertatu a avé icóne, totusi nu e ertatu a se inchiná loru.

Resp. Déca e asia apoi de ce nu se cointielegu si luptatorii de icóne? càci Calvinii nu rabda icónele santiloru, éra Luteranii rabda icón'a carea representa restignirea lui Cristosu, si a cinei misteriose; apoi unii pre altii se numescu: eretici. — Deci dara dreptumaritórea biseric'a demanda: ca nu numai se avemu icóne, ci si se onoram icón'a lui Cristosu, a nascatórei de Ddiu a altoru santi; si loru a ne inchiná, insa nu ca lui Ddiu, ci ca reprezentantiei lui Cristosu Ddiuulu nostru, si a santiloru sei.

Obiept. V. Candu a vediatu Avramu pre cei trei calatori venindu la elu, carii a fostu Ddiu in trei ipostasuri, óre vediatu a elu pre insusi Ddiu, séu pre Ddiu in altu modu? Cea dintai asertiune nu se póte acceptá, càci pre Ddiu nime nu l'au vediatu.

Resp. VEDIENDU Avramu pe cei trei barbati, n'au cunoscutu pre Ddiu in trei ipostasuri, ci a disu: Dóme, déca am aflatu haru nainte fecii Tale, nu incungiurá pre selavulu teu; si nu a disu: Domniloru nu incungiurati!

Obiept. VI. Candu ne inchinamu lui Ddiu cu capulu pe suprafaci'a pamentului, óre inchinamune noi pamentului, séu lui insusi Ddiu? Apoi candu s'au inchinatu Iacobu lui Iosifu pe capulu toiagului cui s'au inchinatu?

Resp. Pamentulu nu representa nici o icóna a vreunei fiintie onorabile, si asia candu ne inchinamu pana la pamentu, nu ne inchinamu lui ci lui Ddiu; apoi si toiagulu lui Iosifu a reprezentatu numai poterea data lui dela Ddiu.

Obiept. VII. In intaie adunare apostólésca stá insemnatu: asia a placutu spiritului santu si nóua! prin urmare si noi debue sè ne supunemu decisiunei adunariloru ecumenice. Deci dara fiindu cà adun. ecum. VII. sub Cipronimu a decisu delaturarea icónelor, noi debue sè ne supunemu aceiasi-decisiuni.

Resp. Nu e fiesce care adunare santa, càci si in contra lui Cristosu s'au adunatu spre restignirea lui; apoi si ariénii au tienutu adunari in Antiochi'a si Arimen'a, dar si dioscurianii si euthihianii in Efesu; si precum aceste adunari n'au fostu sante si legale, asia nu e legala nici acea sub Cipronimu din biseric'a Vlahern'a. — Apoi déca nu stá aceea, cà prin icóna onoram pre celu ce 'lu representa, de ce s'au maniatu imperatulu Cipronimu pre igumenulu Stefanu dela muntele Ascentiei, candu a scupitu pe banulu, pre carele erá insemnata faci'a imperatului, si a calcat'o cu piciórele?

Obiept. VIII. De ce se onoram noi icónele, candu dela ele nu potemu avé nici unu folosu; càci a crede, cà densele. ar fi facatóre de minuni e absurdu.

Resp. Noi onoram si portretele unoru ómeni mari, séu a consangeniloru nostrii, de si n'avemu dela aceste vr'unu folosu. Insa cu totulu altmintrenea stá cu icónele sante; asia scimu, cà nepotendu Cristosu a cercetá pre cu totu nepotinciosulu principe a Edesului: *Angaru*, i-a trimisu icón'a sa pe panza, si delocu ce acést'a a sarutat'o, s'au si vindeca tu (vedi prologulu din 16. Aug.) — *Selinu* principele Saraceniloru n'au potutu intrá pe port'a cetatii imperatesci din caus'a, cà pe aceeași pórta se aflá icón'a nascatórei de Ddiu. — *Ícón'a nascatórei de Ddiu*, tiennendu in bratie pre tenerulu nainte de eternitate, a zugravit'o evangelistulu Luc'a, pre carea aretanduo ei, acést'a a eschiamatu: Darulu aceleuia nascutu din mine, si alu meu sè fia cu acésta icóna.

Obiept. IX. Totu atari minuni potu face si icónele credintiei mincinóse, apoi noi pre acestea nu le onoram.

Resp. Da, dupa parere se vedu si acelea a face minuni, precum a sburatu prin aeru magulu Simeonu; precum se paré a face sierpii magiloru din Egipetu; apoi si candu va sosi Anticristulu, candu multi credintiosi se vor impartasi cu elu, crediendu falselorului minuni.

Onarata Redactiune!

In numerulu 5. a fôiei politice „Albina“ au aparutu „Reflesiuni“ la atacurile indreptate in „Osten“ contr'a familiei Mocionesciloru si administratiunei fonduriloru comune. Fiinducà la capetulu reflexiuniloru s'au vîritu fora scirea si invoirea mea d'oue pasagie; unu-lu suspiciunatoriu de persônele care ar fi scrisu atacurile in „Osten“ si altulu contr'a domnului avocatulu Ioanu Popoviciu Desseanu, in interesulu adevêrului sum nevoitu a rectificà, cã in originalulu Reflexiuniloru, ce l'amu subscrisu dinpreuna cu domnulu Petru Petroviciu, pasagieleru ultime dela = incependu pana la finea Reflexiuniloru, nu sunt a le mele, nici nu primescu responsabilitatea pentru ele *). Remanu in Aradu la 7. Februaru 1874.

Ioanu Moldovanu,
contabilulu Epitropiei.

*) Nu te teme cã o primesce redactiunea Albinei.

Red.

VARIETATI.

+ Luni in 4. februaru a avutu Consistoriulu nostru diecesanu plenariu din Aradu prim'a siedintia sub conducerea Preasantie Sale parintelui episcopu Mironu Romanul.

Acêsta siedintia ni dede numai decãtu o dovêda eclatanta despre intentiunile ce le are Preasanti'a Sa facia de clerulu si poporulu seu, cãci mai multe parochii devenite vacante precum in Jenopolea (Boros-Ineu), Egrisiu, Ohaba-forgaci, Covasintiu, si altele se decretara de reduce. Totu insulu va salutã cu bucuria aceste dispusetiuni, d'eca va luã in socotintia, cã intre impregiurarile nôstre de astadi uniculu midilocu siguru pentru regularea parochieloru si imbunirea dotatiunei preotiesci este *reducerea*.

+ Dlu Dr. Ilarie *Puscariu* profesoru de teologia, carele a insocitu in caletoria la Aradu pre parintele Archimandritu si mandatariu metropolitanu Nicolau Pope'a, in 2. Februaru a. c. a intratu in statulu calugarescu la monastirea Hodosiu-Bodrogului, capetandu nume *Ilarionu*. Salutamu cu bucuria pre noulu frate alu nostru si i dorimu succesu in conclucrare la prosperarea bisericei.

** Senatululu strinsu bisericescu, la care e referinte, precum se scie, redactorulu acestei foi, in prim'a sa siedintia, din 5 februaru a. c. tienuta sub presiedinti'a Prea Santiei Sale, parintelui episcopu diecesanu Mironu Romanul — a pertractu si primirea formalã a teologiloru de anulu I-mu, in care siedintia s'a enuntiatu sustienerea in vigôre a decisului sinodalu din 1873. Nr. 140 respectiveru a celui din 1870. Nr. 105. dupa care „numai atari individi potu fi primiti in institutululu teologicu, cari au absolvitu 8. clase gimnasiale cu succesu bnu.“

Acêst'a servêscã spre orientare venerabilului publicu cetitoriu, care a fostu sedusu prin reportorii anonimi ai „Albinei.“ Tôta polemia cu Albina e zadarnica; e destulu a observã, cã abuserile ce totu mereu le comite prof. Goldisiu, numai de atunci se datêza, decãndu elu din intemperã a cadiutu din gratia Dluu Babesiu.

† (Necrologu). Unu preotu teneru, unu preotu dintre cei mai zelosi si mai inteliginti preoti ai nostri: parochulu Jadaniloru, **Georgiu Morariu**, in etatea de 26 ani, la 3/15 l. c. cadiu jertfa misiunei sale preotiesci, mutandu-se dela noi la cele vecinice! Trista si durerôsa e scen'a, candu omulu se desparte de lume, dar multu mai trista si durerôsa este ea atunci, candu despartirea e prea repentina, candu omulu e june, candu vietia e dulce! Junele preotu Georgiu Morariu, abia pasi in via Domnului, ca unu bunu lucratoriu, abia unu anu si trei luni pastori turm'a lui incredintiata, poporulu Jadaniloru, si elu obositu de misiunea grea a preotiei, carea a implinit'o cu cea mai mare conscientiositate — Tatalu cerescu lu-chiamã la sine, si acum sufletulu lui nobilu odihnesce cu dreptii!

Vietia preotulu Georgiu Morariu, cu dreptu cuventu se pôte asemenã flôrei, ce diminêti'a infloresce si s'er'a se usca! Absolvindu elu clasele gimnasiale aici in Aradu, locul nescerei, la anulu 1868 intrã in teologia. Ca teologu redactã cu multu zel fôia „Sperantia“, unde junelui clericu se deschisa unu campu acomodatulu pentru desvãltarea talentulu seu frumosu. Er ca preotu scrise mai multi articli publicati in „Lumina“.

Aceste pucine trasuri din vietia lui scurta, sunt de ajunsu ca noi amici si cunoscutii se deplangemu pierderea iubitululu nostru amicu si confrate, cerundu i dela Ddieu odihn'a sufletulu si asiedierea lui in corturile dreptiloru!

Tierin'a se-i fia usiôra si amintirea vecinica!

CONCURSU

1
pentru statiune invetiatorêscã devenita vacanta din comun'a Cinteiu protopresviteratulu Chis-Ineului cu care sunt incopciate urmãtoarele emoluminte:

- | | |
|--|---------|
| 1, in bani gat'a | 140 fl. |
| 2, pentru cuartirulu scôlei | 6 „ |
| 3, pentru 12, cubule de greu a 10 fl. | 120 „ |
| 4, pentru 6, cubule de malaiu a 6 „ | 36 „ |
| 5, 8 orgii de lemne din care este ase incaldit si scôla: | |

30 centenari de fenu in natura; cortelu liberu si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupã acêsta statiune sunt avisati pana in 3. Martiu a. c, st. v. candu se va tienê si alegerea a-si trimitte recursele adresate catra comitetulu parochialulu la subscrisulu inspec-torulu scolaru, pe langa testimoniulu cã sunt absoluti pedagogi, cã au absolvatu 3. Clase normale, testimoniulu de calificatiune si atestatu despre purtarea morala; — Era pana la diu'a alegerii in vre-o dumineca s'eu serbatore a-se presentã la S. Biserica de a-si aretã desteritatea in tipicu si cantarile rituali.

Datu in Comlousiu (O.-Sz.-Anna) in 27. Ianuariu 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialulu **Constantinu Popoviciu**, insp. scol.

CONCURSU

1
pentru parochia din Draganesci, comitatulu Bihorului protopopiatulu Meziadului, care stã din 55 numere.

Emolumintele sunt: pamentu de 12 cubule semanatura sã stôlele indatinate.

Doritorii de a ocupã acêsta parochia sunt avisati ca recur-surile loru intocmite conformu statutulu organicu, pana in 24. Fauru candu va fi si alegerea se le trimita la subscrisulu in Baitia (Rézbánya).

In contielegere cu comitetulu parochialulu **Petru Sabau**, protopopulu tractualu

Concursu.

2
Prin mutarea preotulu Ioanu Vusdea, parochia din Zimbru devenindu vacanta, pentru deplinirea ei se escrie concursu pana la 17 Februaru a. c. in carea diua va fi si alegerea. Recurentii au a-si tramite recursele loru P. O. D. protopresviteru in Ienopolea (B.-Jenö).

Emolumintele acestei parochie sunt: 1/4 sesiune de pamentu, biru dela 120 de case, stôlele indatinate si cuartiru cu gradina.

Zimbru, la 6 Ianuariu 1874.

Comitetulu parochialulu.

In contielegere cu mine: **Constantinu Gurbanu**, protopresviteru.

Concursu

2
pentru deplinirea parochiei vacante din Rosi'a in protopresviteratulu Ienopolei, cu carea sunt impreunate 1/2 de sesiune pamentu aratoriu, biru dela 100 de case, stôlele indatinate si cuartiru cu gradina, — prin acêst'a se escrie concursu pana la 10 Februaru a. c. in carea diua va fi si alegerea. —

Recurentii sunt avisati in acestu restimpu a se presentã odata la beseric'a de aici'a, era recursele instruite cu cele necesarie a le subterne P. O. D. Protopresviteru tractualulu la Ienopolea (Borosjenö).

Rosi'a, la 1 Ianuariu 1874.

Comitetulu parochialulu.

In contielegere cu mine **Constantinu Gurbanu**, protopresviteru.

Concursu

2
pentru deplinirea parochiei vacante din Buhani cu carea sunt impreunate 1 sesiune de pamentu aratoriu, biru parochialulu dela 80 de case, stôlele indatinate si cuartiru bunu cu gradina, — prin acêst'a se escrie concursu pana la 14 Februaru a. c. candu va fi si alegerea. Recurentii sunt avisati in acestu restimpu a se presentã odata la biserica de aici'a, era recursele instruite cu cele necesarie a le subterne P. O. D. protopresviteru tractualulu la Ienopolea (B.-Jenö).

Buhani, la 6 Ianuariu 1874.

Comitetulu parochialulu.

In contielegere cu mine **Constantinu Gurbanu**, protopresviteru.